

لیست

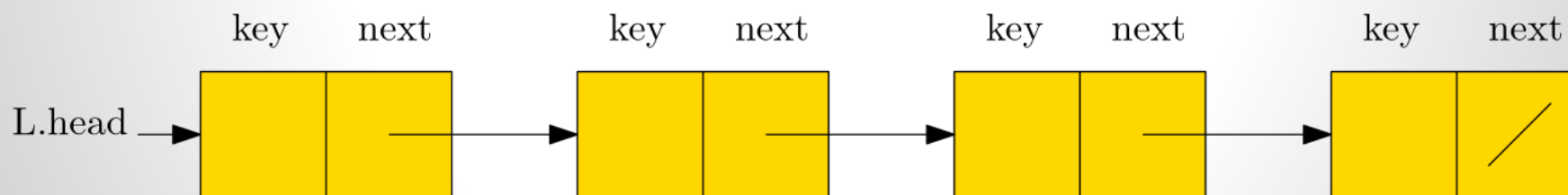
لیست (شهود)

شماره درس	گروه	واحد	نام درس	پیشنیاز و همنیاز	ظرفیت	تعداد ثبت نامی	نام استاد
22015	5	4	ریاضی عمومی ۱		20	12	سحر قاجار
22015	1	4	ریاضی عمومی ۱		30	30	سیدرضا مقدسی
22015	4	4	ریاضی عمومی ۱		29	29	علیرضا رنجبرمطلق
22015	3	4	ریاضی عمومی ۱		16	16	محمدرضا رزوان
22015	2	4	ریاضی عمومی ۱		34	34	سیدرضا مقدسی
22016	1	4	ریاضی عمومی ۲	پیش نیاز: 22015	301	301	محمدهادی مستفید
22016	2	4	ریاضی عمومی ۲	پیش نیاز: 22015	325	325	محسن جمالی
22034	3	3	معادلات دیفرانسیل	همنیاز: 22016	250	246	حمیدرضا فنائی
22034	2	3	معادلات دیفرانسیل	همنیاز: 22016	250	219	حمیدرضا فنائی
22034	1	3	معادلات دیفرانسیل	همنیاز: 22016	265	265	محمدرضا پورنکی
22035	1	3	ریاضی مهندسی	پیش نیاز: 22034	143	143	فرشته گازی
22035	2	3	ریاضی مهندسی	پیش نیاز: 22034	140	130	حمیدرضا قرهادی
22064	1	4	آمار و کاربرد آن	پیش نیاز: 22089	71	71	میر امید حاجی میر صادقی
22080	1	0	پروژه کارشناسی			15	
22089	1	4	احتمال و کاربرد آن	پیش نیاز: 22016	40	32	سحر قاجار

تعریف (لیست)

ساختمان داده‌ای است که در آن داده‌ها با نظم خطی کنار هم قرار دارند.

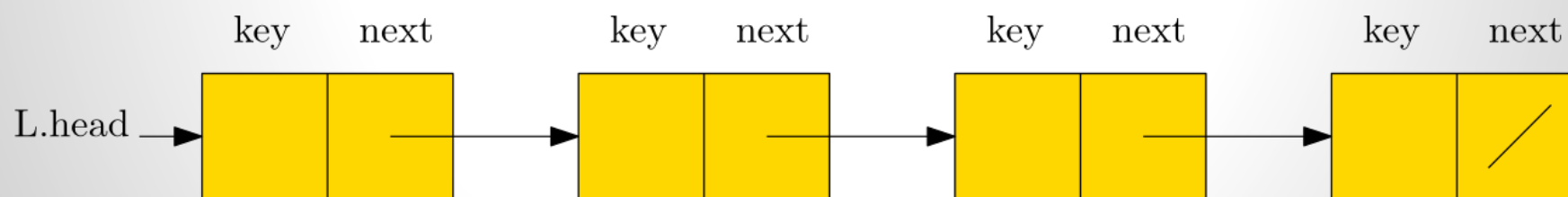
از آنجایی که ترتیب لیست‌ها توسط اشاره‌گرها مشخص می‌شود، به آن **لیست پیوندی** نیز می‌گویند.

تعریف (لیست)

هر عنصر از لیست دو مولفه دارد

1. کلید: که مقدار مورد نظر ما را در خود نگه می‌دارد
2. بعدی: که اشاره‌گری به عنصر بعدی لیست است

انواع لیست

بر حسب مدل و عملیات مجاز بر روی لیست‌ها، داده‌ساختارهای مختلفی بدست می‌آید:

- لیست‌های یک‌سویه، دوسویه و حلقوی
- پشته
- صف

اعمالی که بر روی لیست‌ها انجام می‌دهیم

- $Create - List(L)$ ایجاد یک لیست تهی :
- $Size(L)$ را برمی‌گرداند L تعداد عناصر لیست :
- $First(L)$ را برمی‌گرداند L عنصر اول :
- $is Empty(L)$ مشخص می‌کند که آیا لیست خالی است یا خیر :
- $Insert - First(L, x)$ در ابتدای لیست x درج عنصری با کلید :
- $Insert - After(L, x, n)$ در لیست n پس از عنصر x درج عنصر : L
- $Delete - First(L)$ را حذف می‌کند L عنصر اول لیست :
- $Delete - After(L, n)$ حذف می‌کند L را از لیست n عنصر پس از عنصر :

پیاده‌سازی

CREATE(L)

1 $size[L] \leftarrow 0$

SIZE(L)

1 **return** $size[L]$

FIRST(L)

1 **if** $SIZE(L) \neq 0$

2   **then return** $first[L]$

3   **else error** list is empty

ISEMPTY(L)

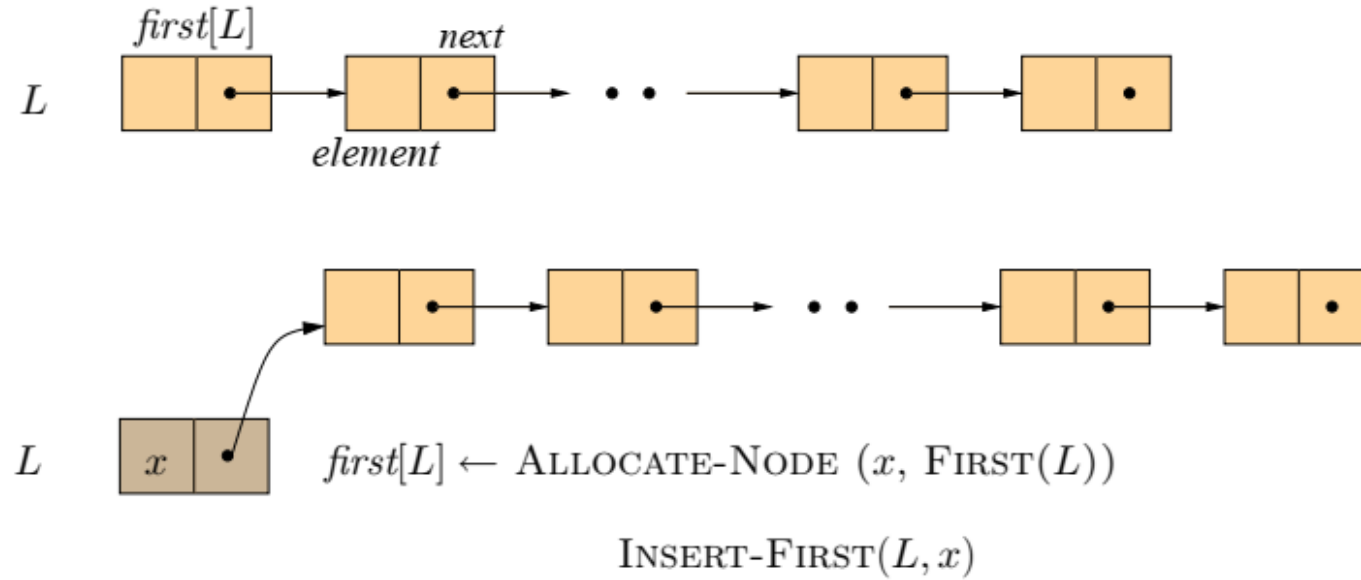
1 **return** $SIZE(L) = 0$

INSERT-FIRST (L, x)

1 $first[L] \leftarrow Allocate-Node(x, First(L))$

2 $size[L] \leftarrow size[L] + 1$

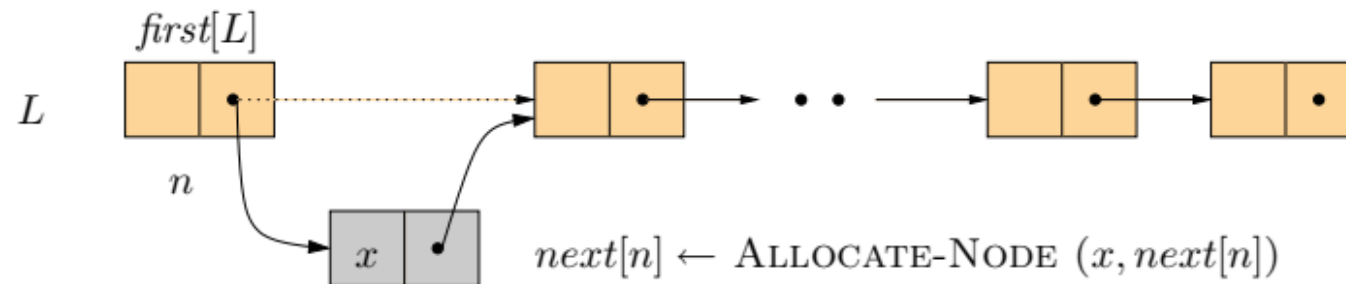
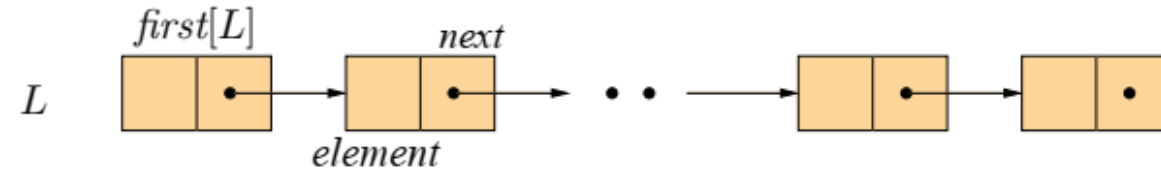

INSERT-AFTER (L, x, n)

```
1  if  $n = \text{null}$ 
2    then error element is empty
3   $\text{next}[n] \leftarrow \text{ALLOCATE-NODE}(x, \text{next}[n])$ 
4   $\text{size}[L] \leftarrow \text{size}[L] + 1$ 
```

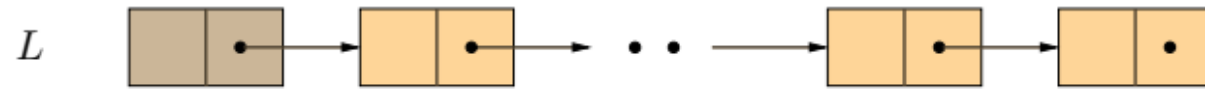
داده ساختارها و مبانی الگوریتم‌ها

$INSERT-AFTER(L, x, n)$

DELETE-FIRST (L)

```
1  if ISEMPTY ( $L$ )  
2    then error list is empty  
3   $n \leftarrow \text{FIRST}(L)$   
4   $\text{first}[L] \leftarrow \text{next}[n]$   
5  FREE-NODE( $n$ )  
6   $\text{size}[L] \leftarrow \text{size}[L] - 1$ 
```

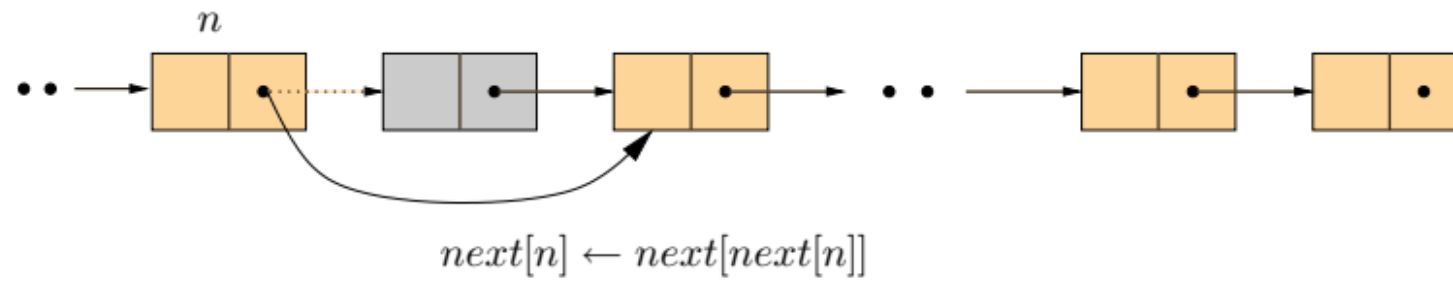

$first[L] \leftarrow next[first[L]]$

DELETE-FIRST(L)

DELETE-AFTER (L, n)

```
1  if ISEMPTY ( $L$ ) or  $n = \text{null}$  or  $\text{next}[n] = \text{null}$ 
2    then error element does not exist
3   $r \leftarrow \text{next}[n]$ 
4   $\text{next}[n] \leftarrow \text{next}[r]$ 
5  FREE-NODE( $r$ )
6   $\text{size}[L] \leftarrow \text{size}[L] - 1$ 
```


DELETE-AFTER(L, n)

پیچیدگی زمانی

- پیچیدگی زمانی دستورات فوق چقدر است؟ (آیا به اندازه لیست ربطی دارد)

پیچیدگی زمانی

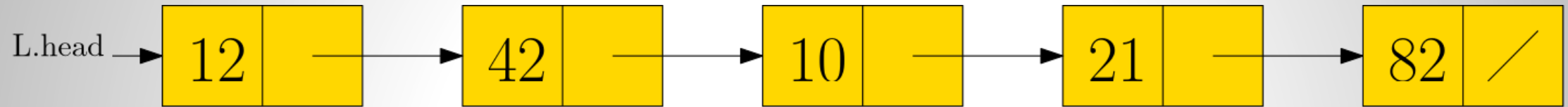
- روشن است که هر یک از دستورات فوق مستقل از اندازه لیست، در زمان ثابتی انجام می‌شود.
- در نتیجه پیچیدگی زمانی آن $O(1)$ است.

جست و جو در لیست

LIST-SEARCH(L, k)

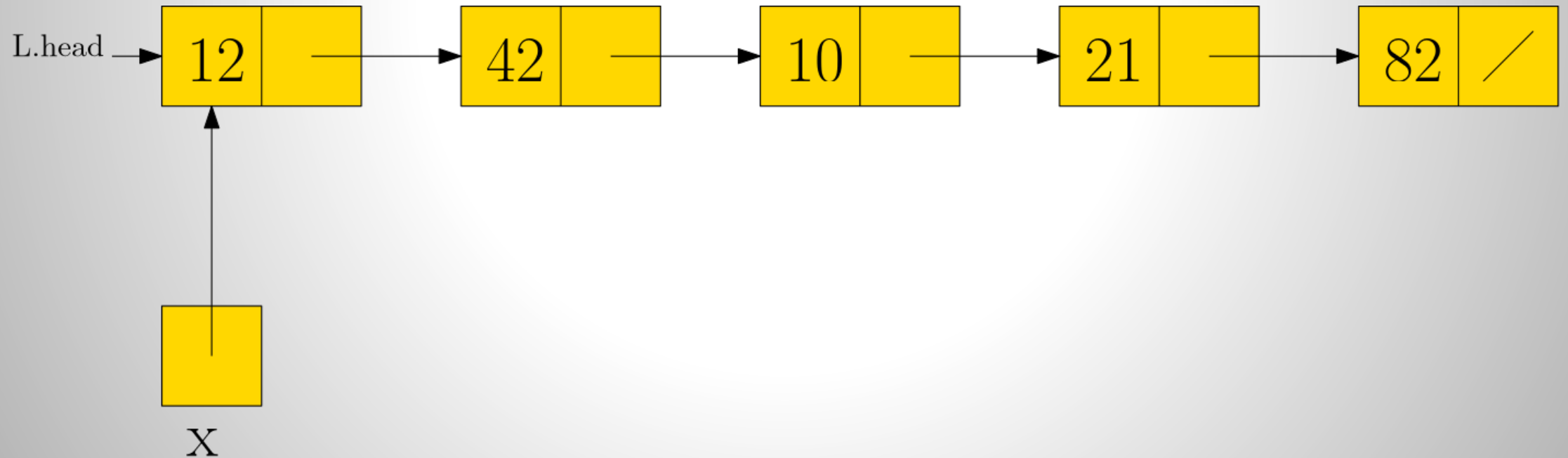
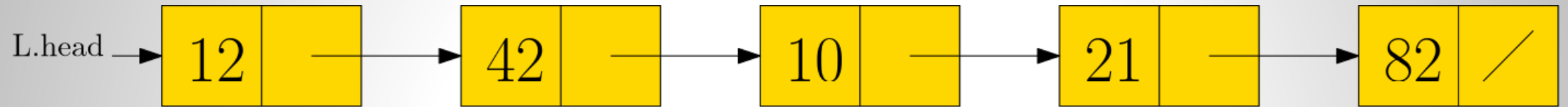
```
1   $x = L.head$   
2  while  $x \neq \text{NIL}$  and  $x.key \neq k$   
3       $x = x.next$   
4  return  $x$ 
```

جست و جو در لیست مثال

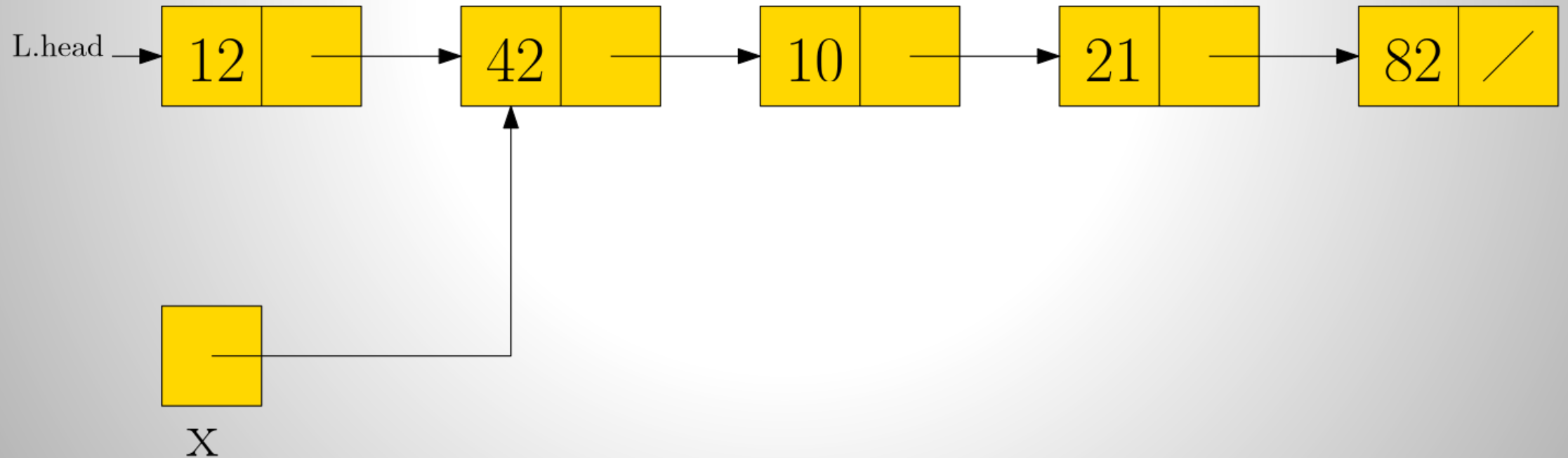
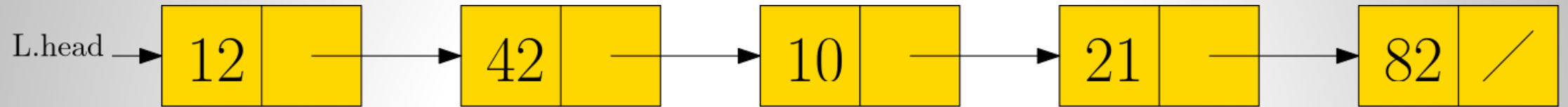

عنصر ۱۰ را بیاب.

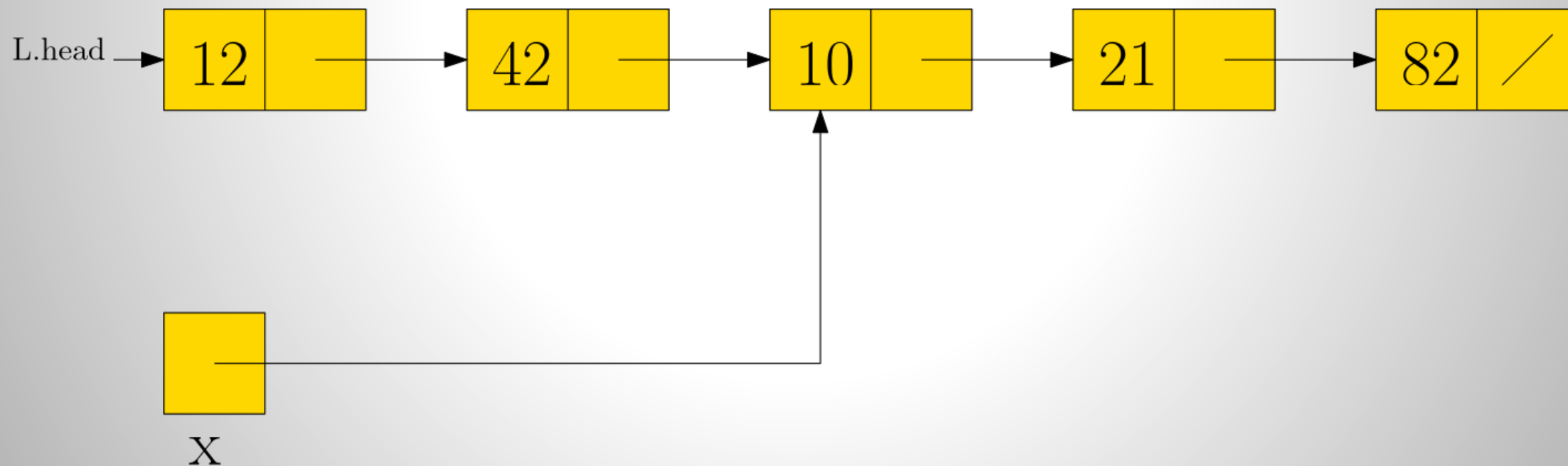
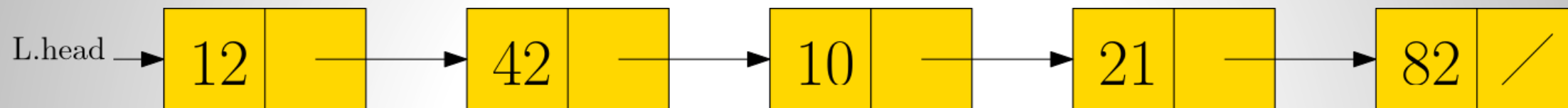
جست و جو در لیست مثال

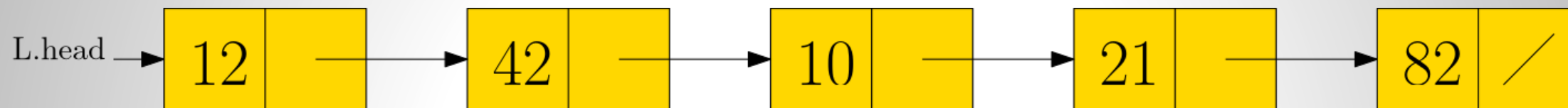
جست و جو در لیست مثال

جست و جو در لیست مثال

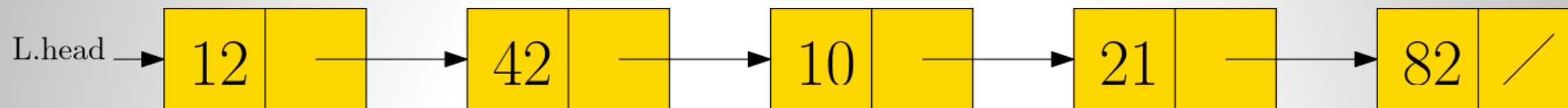
جست و جو در لیست مثال

عنصر ۱۱ را بیاب.

پیچیدگی زمانی جست و جو چقدر است؟

جست و جو در لیست مثال

عنصر ۱۱ را بیاب.

پیچیدگی زمانی جست و جو: $O(n)$

لیست دوسویه

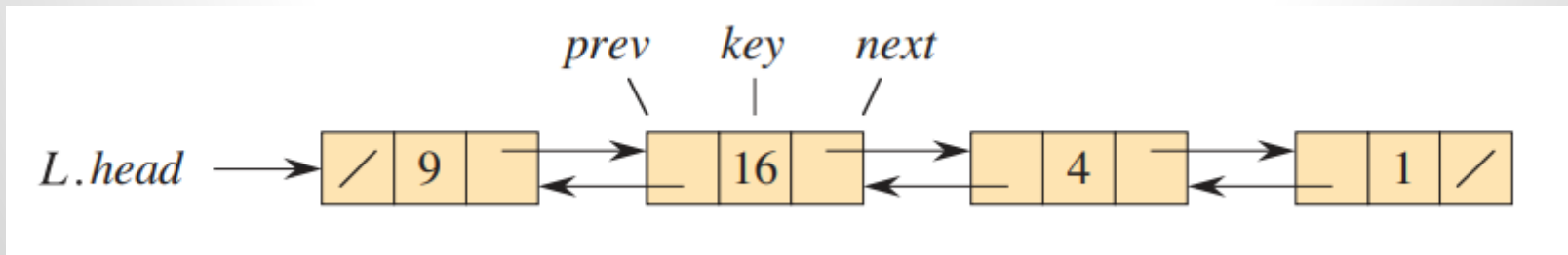
لیستی است که هر عنصر علاوه بر عنصر بعد عنصر قبل خود را نیز نگه می‌دارد.

تعریف (لیست دوسویه)

هر عنصر از لیست سه مولفه دارد

1. کلید: که مقدار مورد نظر ما را در خود نگه می‌دارد
2. بعدی: که اشاره‌گری به عنصر بعدی لیست است
3. قبلی: که اشاره‌گری به عنصر قبلی لیست است

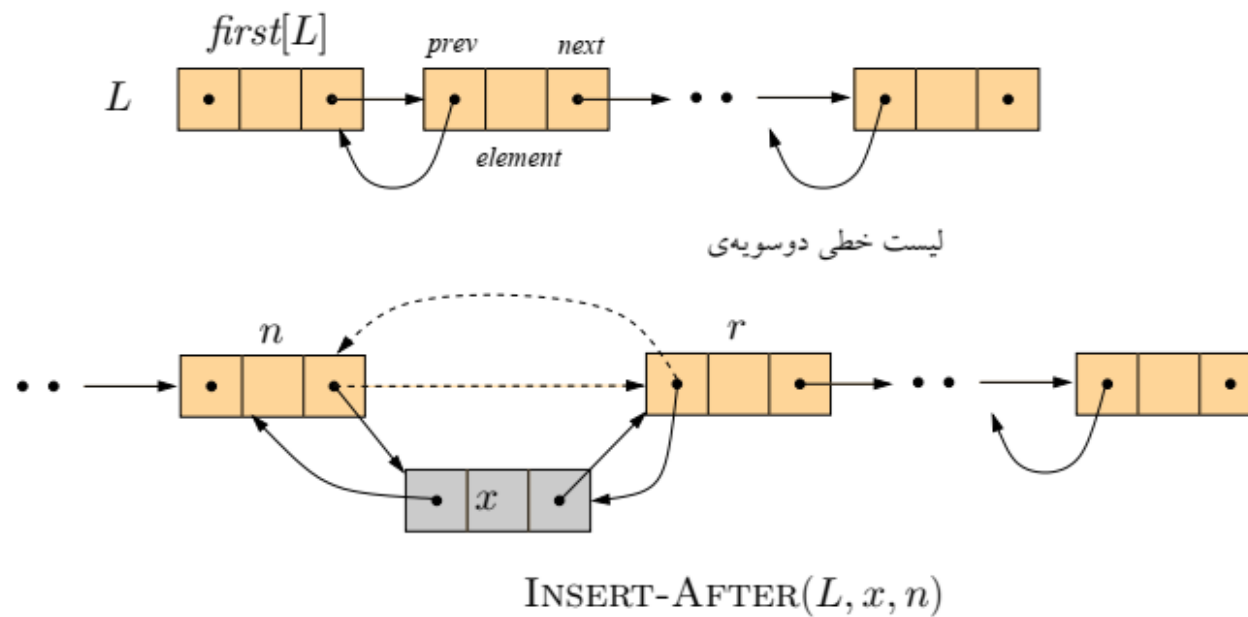
درج و حذف در لیست دوسویه‌ی خطی

INSERT-AFTER (L, x, n)

▷ عنصری با محتوای x را پس از عنصر n در لیست دوسویه‌ی L درج می‌کند

- 1 **if** `ISEMPTY( $L$ )` **or** $n = \text{null}$
- 2 **then error** element n does not exist
- 3 $r \leftarrow \text{next}[n]$
- 4 $\text{next}[n] \leftarrow \text{ALLOCATE-NODE}(x, n, r)$
- 5 $\text{prev}[r] \leftarrow \text{next}[n]$
- 6 $\text{size}[L] \leftarrow \text{size}[L] + 1$

داده ساختارها و مبانی الگوریتم‌ها

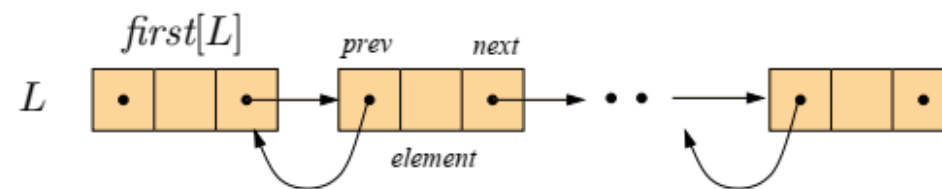

DELETE-AFTER (L, n)

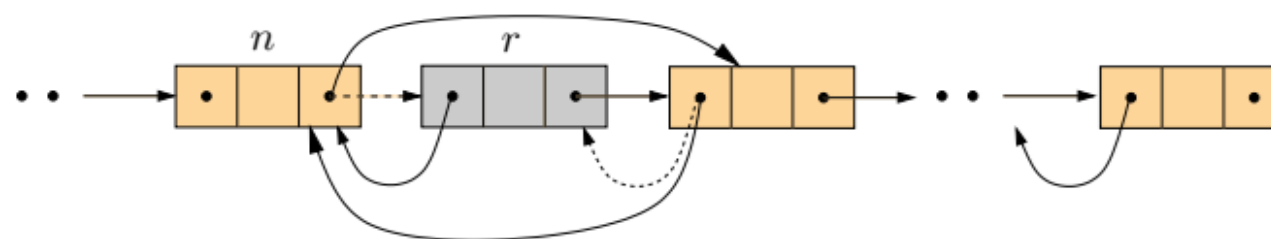
▷ عنصر بعدی n را در لیست دو سوییجه L حذف می‌کند

```
1  if ISEMPTY( $L$ ) or  $n = \text{null}$  or  $\text{next}[n] = \text{null}$ 
2    then error element does not exist
3   $r \leftarrow \text{next}[n]$ 
4  if  $\text{next}[r] \neq \text{null}$ 
5    then  $\text{prev}[\text{next}[r]] \leftarrow n$ 
6   $\text{next}[n] \leftarrow \text{next}[r]$ 
7  FREE-NODE( $r$ )
8   $\text{size}[L] \leftarrow \text{size}[L] - 1$ 
```

داده ساختارها و مبانی الگوریتم‌ها

لیست خطی دوسویه‌ی

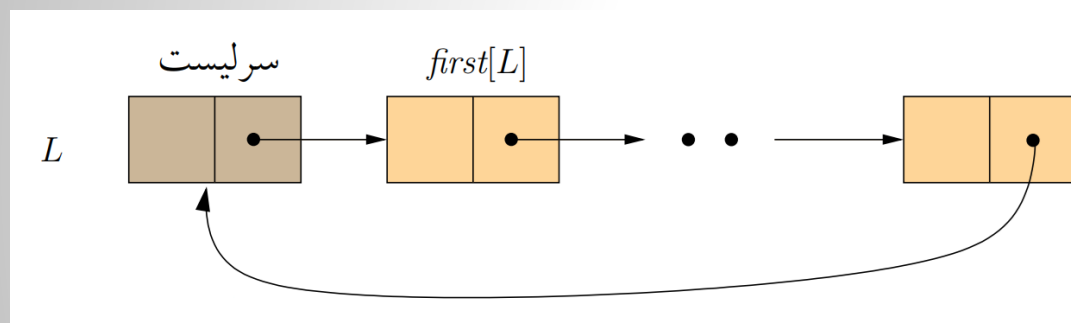

DELETE-AFTER(L, n)

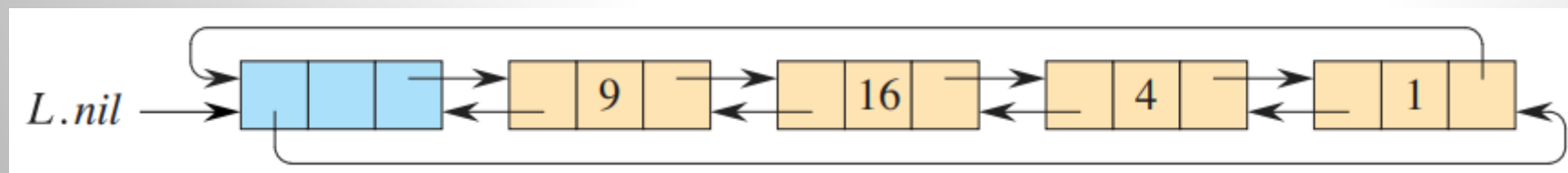
لیست حلقوی

لیستی است که عنصر ابتدایی و عنصر انتهایی به هم متصل هستند

یکسویه حلقوی

• دوسویه حلقوی

مسئله ۱

- یک لیست را به عنوان ورودی دریافت کرده، تمامی عناصر تکراری آن را حذف کرده، به طوری که هر عنصر فقط یک بار ظاهر شود.

- ورودی: یک لیست

- خروجی: لیست بدون عناصر تکراری

مسئله ۱

- یک لیست را به عنوان ورودی دریافت کرده، تمامی عناصر تکراری آن را حذف کرده، به طوری که هر عنصر فقط یک بار ظاهر شود.

- ورودی: یک لیست

- خروجی: لیست بدون عناصر تکراری

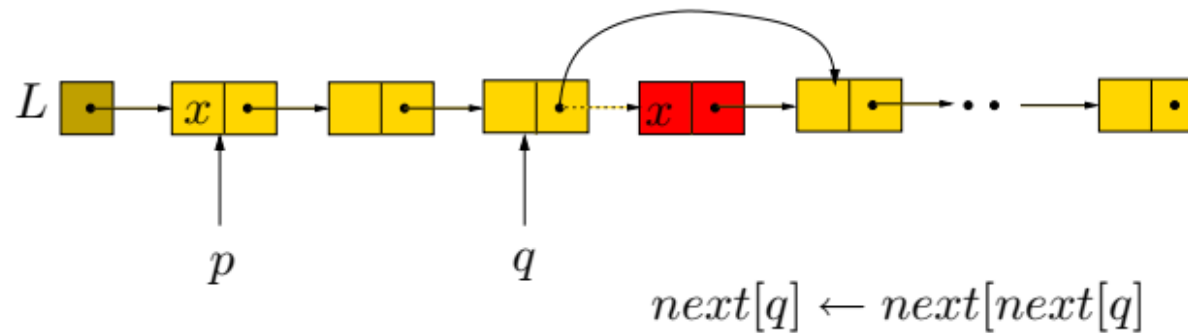
- با استفاده از: $Delete - After(L, n)$

PURGEList (L)

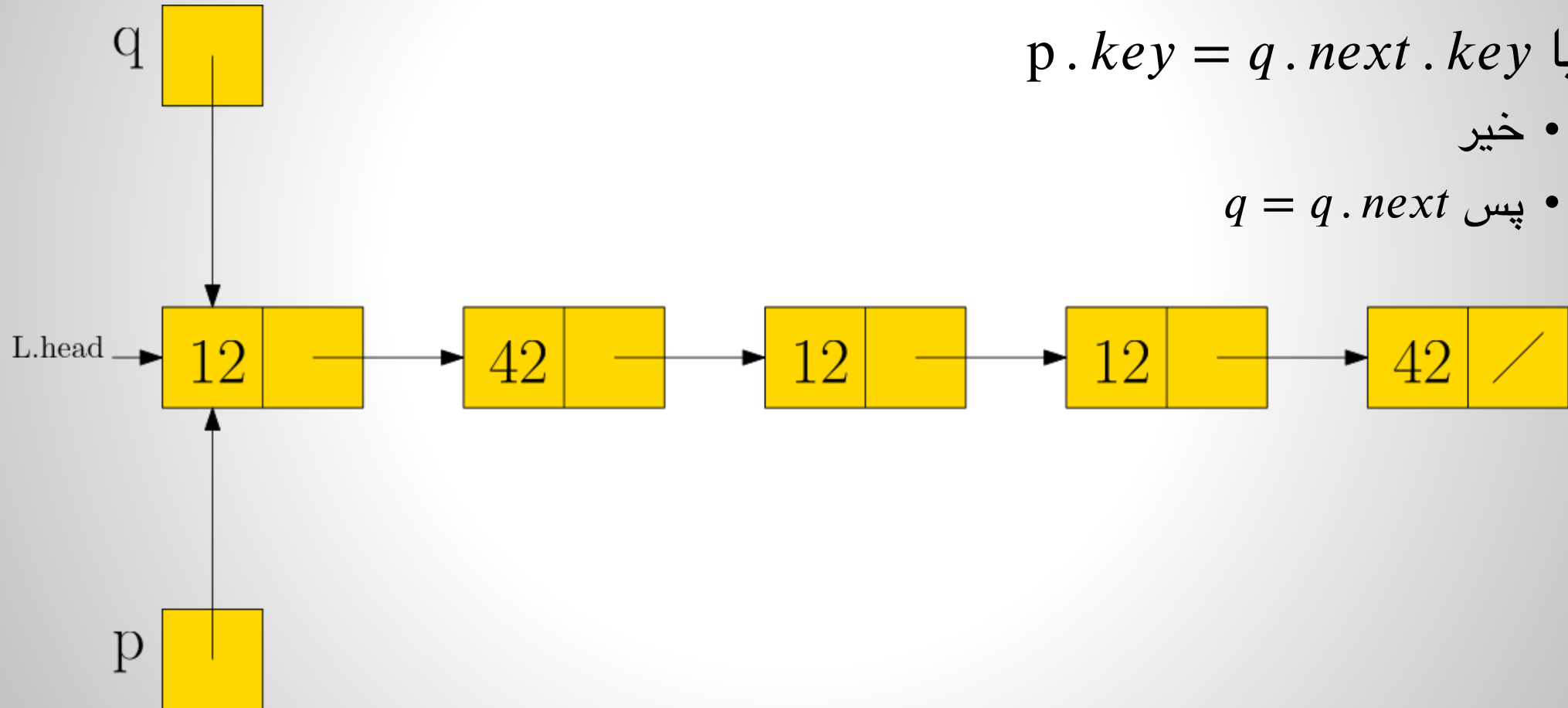
▷ همه‌ی عناصر یکسان را جز یکی حذف می‌کند

```
1  $p \leftarrow \text{FIRST}(L)$ 
2 while  $p \neq \text{null}$ 
3     do  $q \leftarrow p$ 
4         while  $\text{next}[q] \neq \text{null}$ 
5             do if  $\text{element}[p] = \text{element}[\text{next}[q]]$ 
6                 then  $\text{DELETE-AFTER}(L, q)$ 
7                 else  $q \leftarrow \text{next}[q]$ 
8      $p \leftarrow \text{next}[p]$ 
```

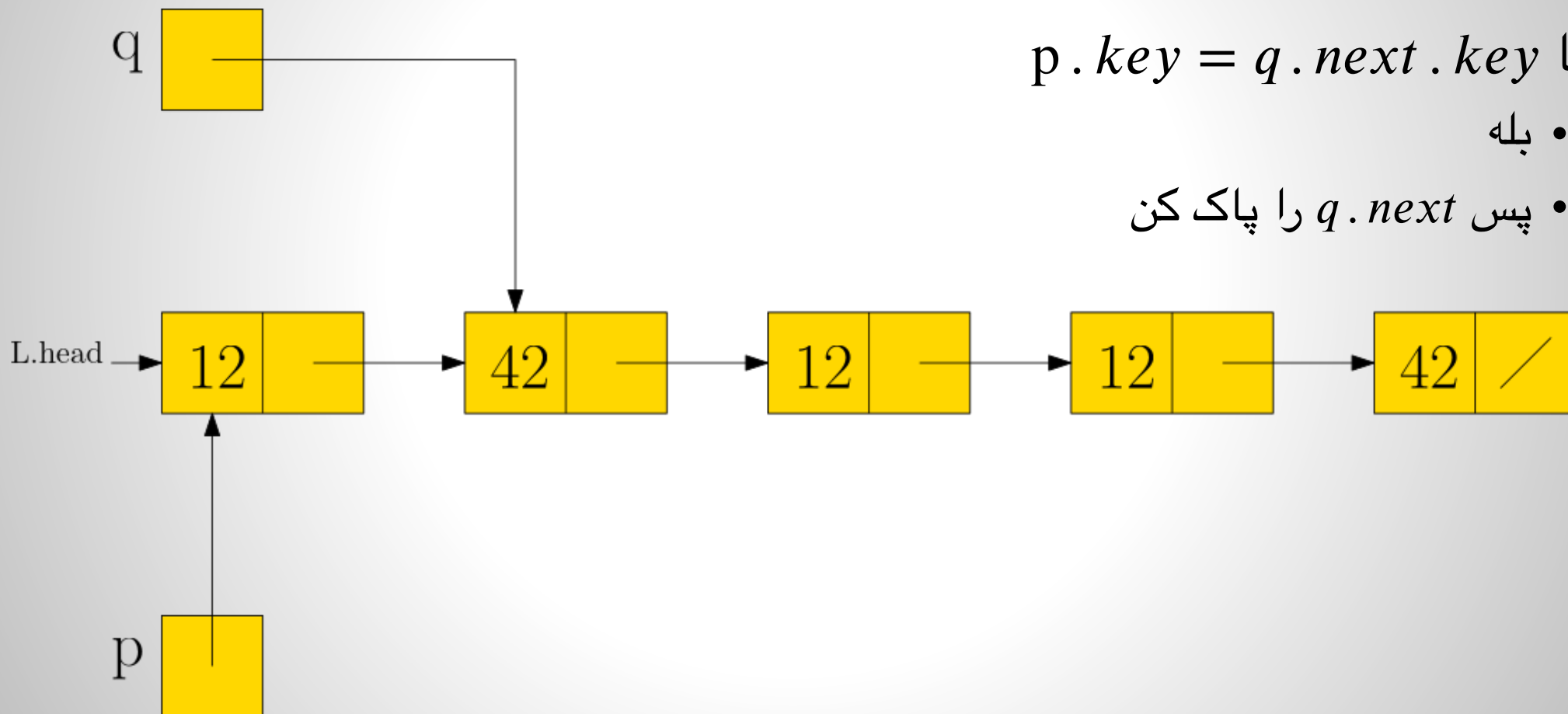
عملیات دیگر بر روی لیست‌ها: حذف عناصر تکراری در یک لیست

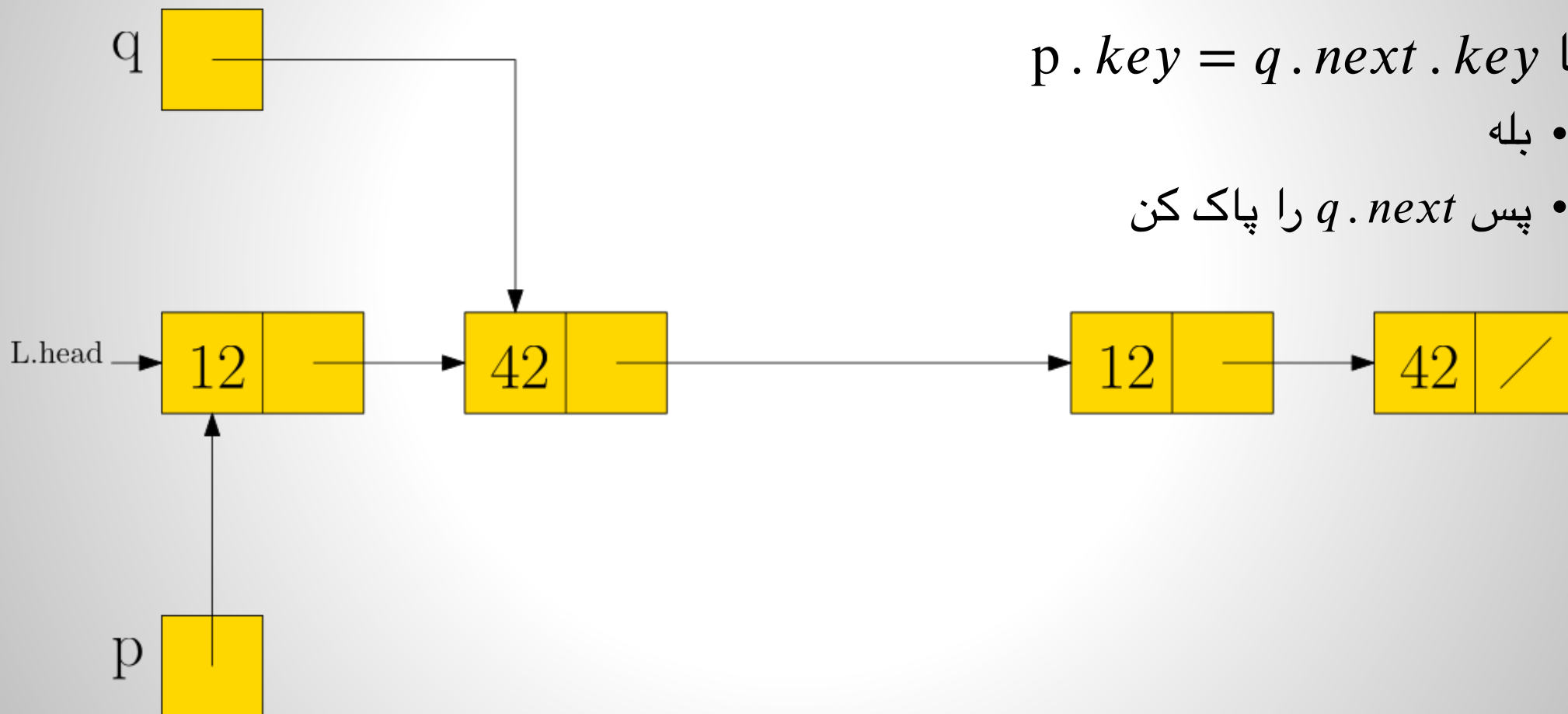
مراحل

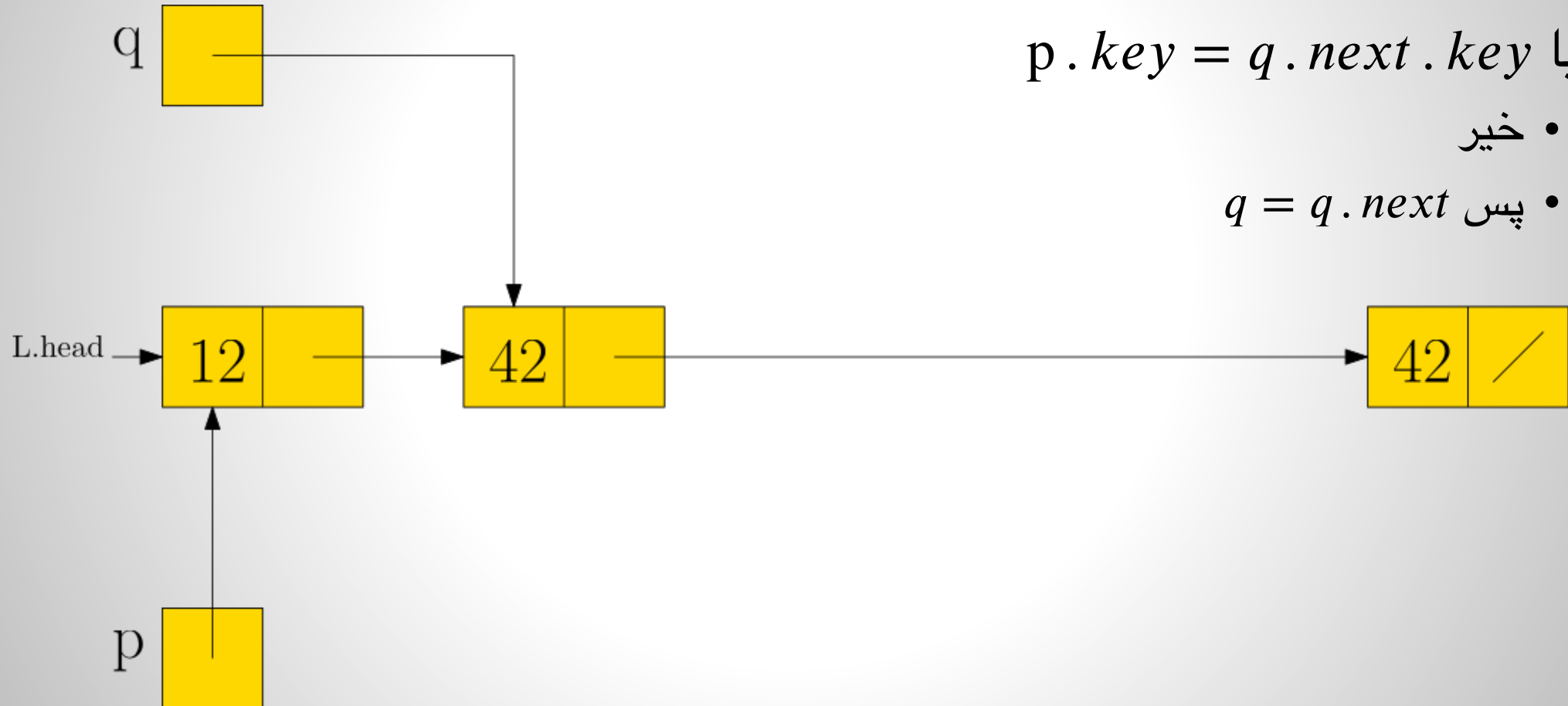
مراحل

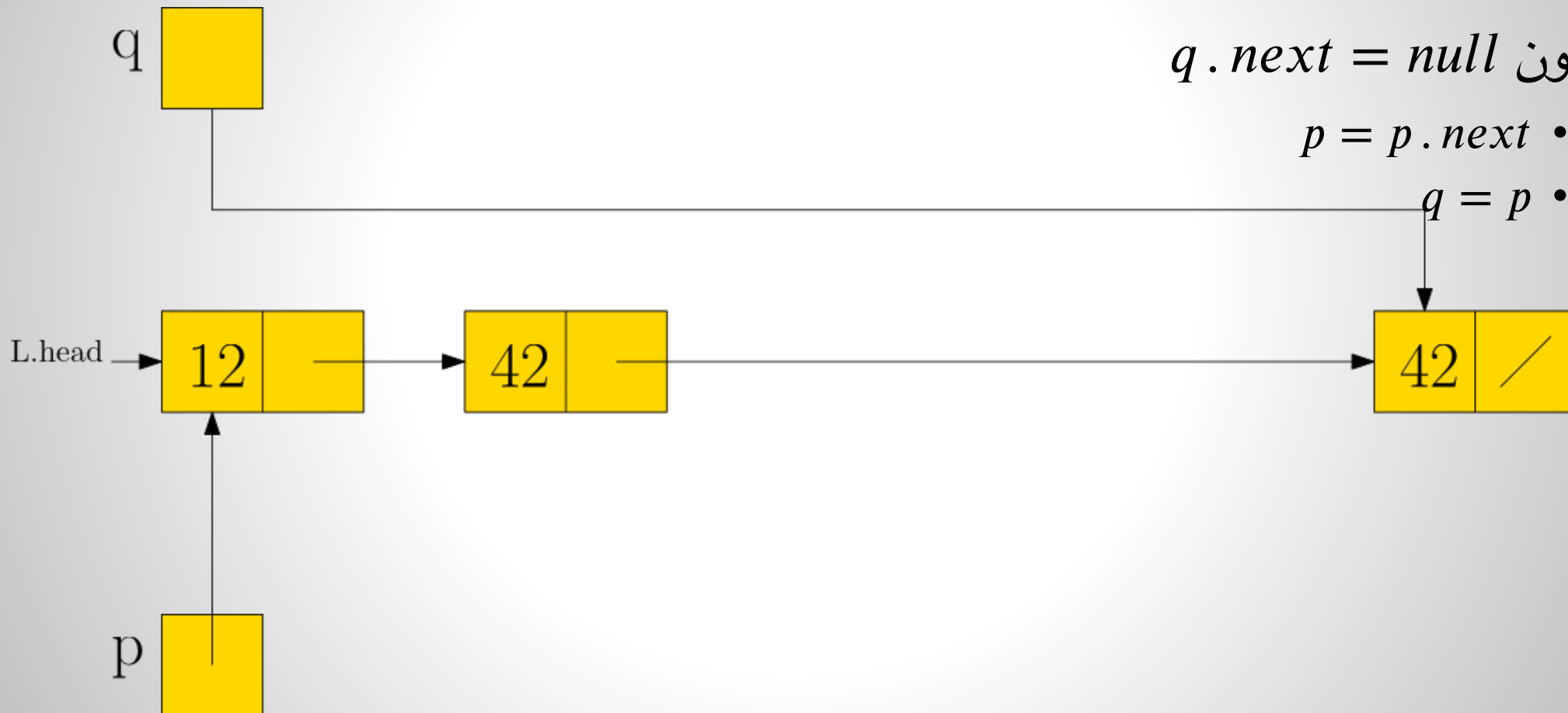
مراحل

مراحل

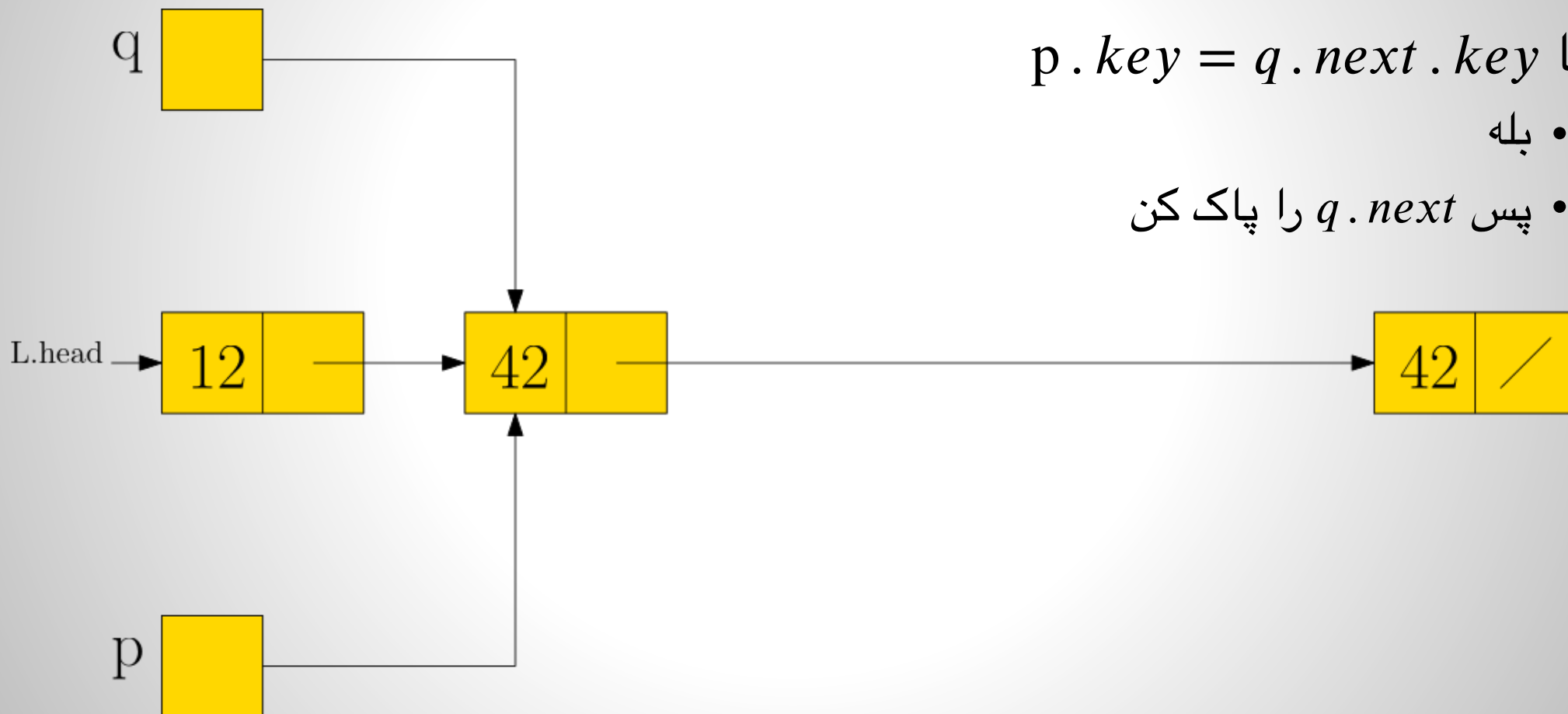

مراحل

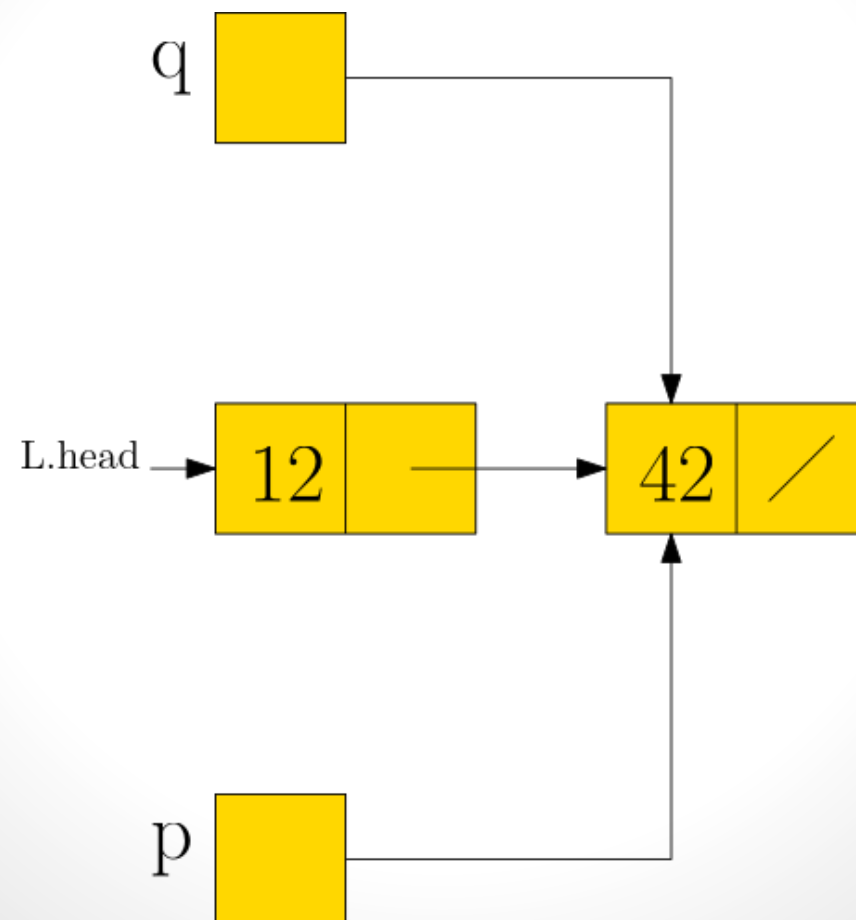

مراحل

مراحل

مسئله ۲

• یک لیست را گرفته و ترتیب عناصر آن را وارونه کنید:

$$a \rightarrow b \rightarrow c$$

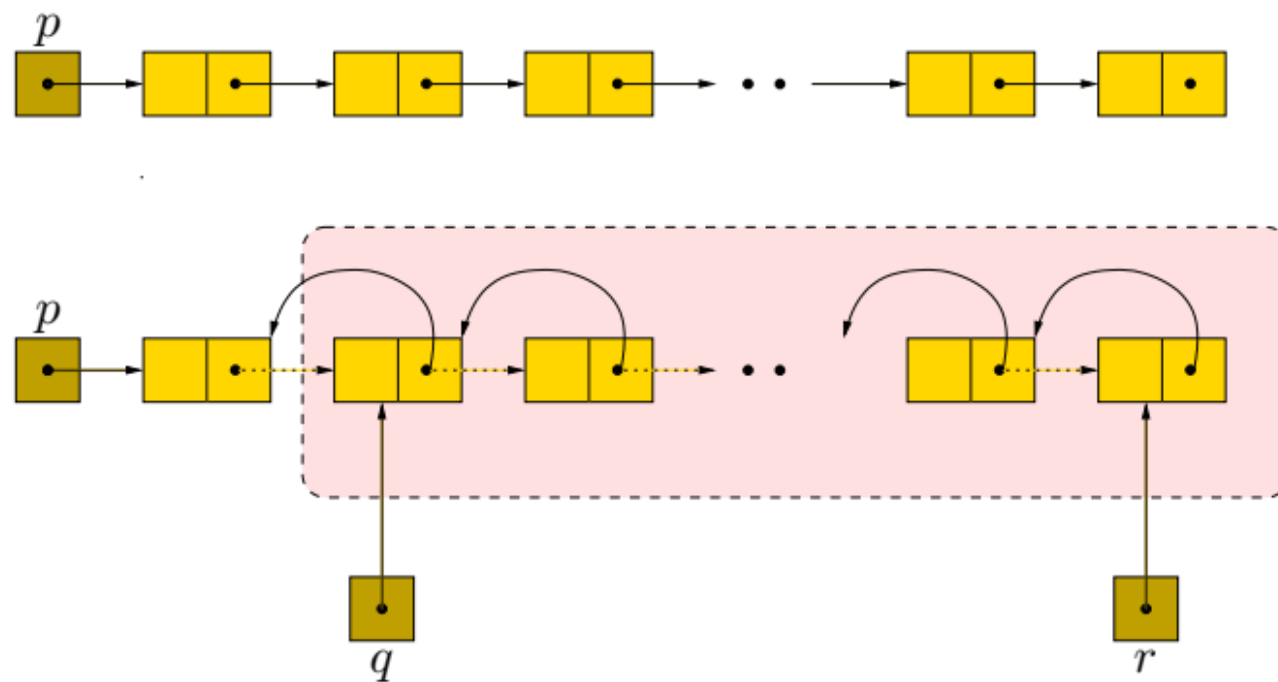
$$c \rightarrow b \rightarrow a$$

ورودی: یک لیست

خروجی: یک لیست با ترتیب وارونه

روش اول به صورت بازگشتی

وارون کردن یک لیست با تغییر اشاره گرها

RECURSIVE-REVERSE (L, p)

لیست L را از عنصر p به بعد وارون می‌کند و حاصل را برمی‌گرداند. $\triangleright$

```
1  if  $p = \text{null}$  or  $\text{next}[p] = \text{null}$ 
2    then return  $p$ 
3   $q \leftarrow \text{next}[p]$ 
4   $r \leftarrow \text{RECURSIVE-REVERSE}(L, q)$ 
5   $\text{next}[q] \leftarrow p$ 
6   $\text{next}[p] \leftarrow \text{null}$ 
7  return  $r$ 
```

روش دوم به صورت غیربازگشتی

ایده

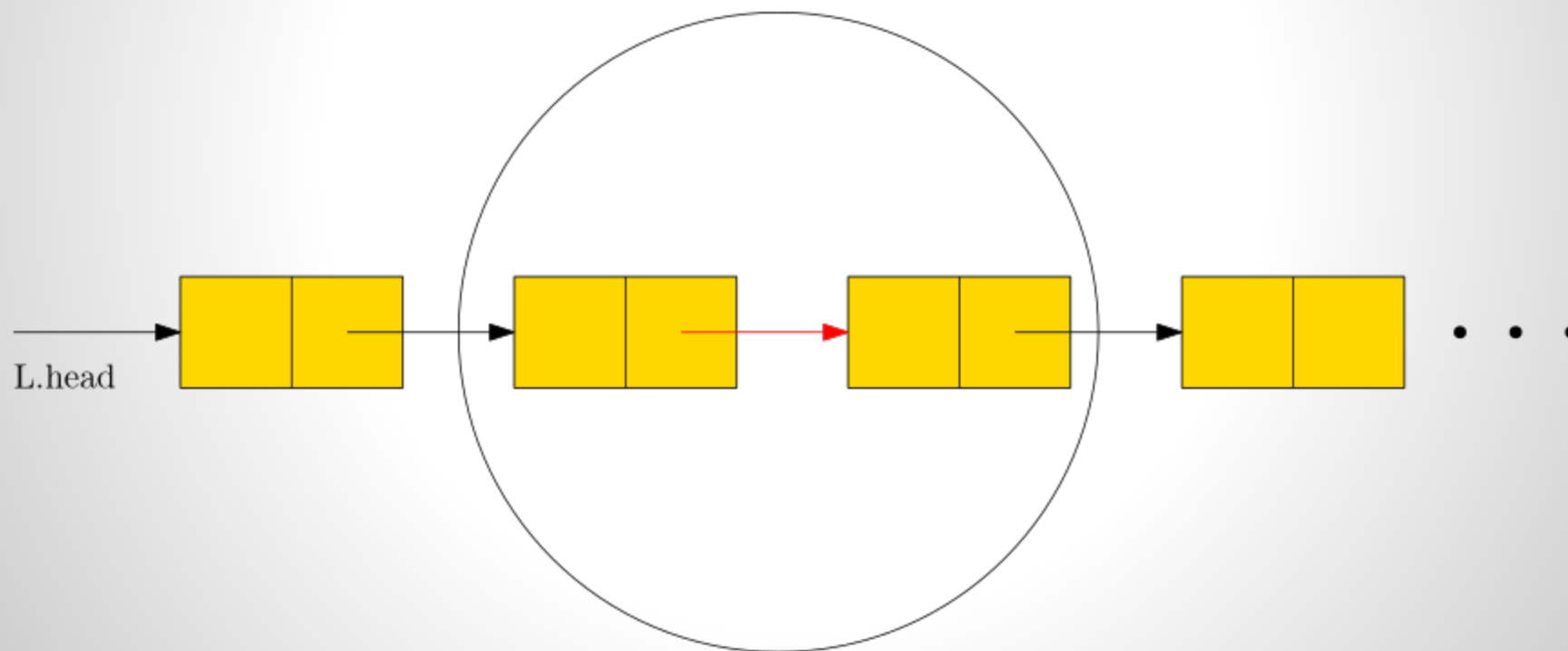
- لیست را گرفته

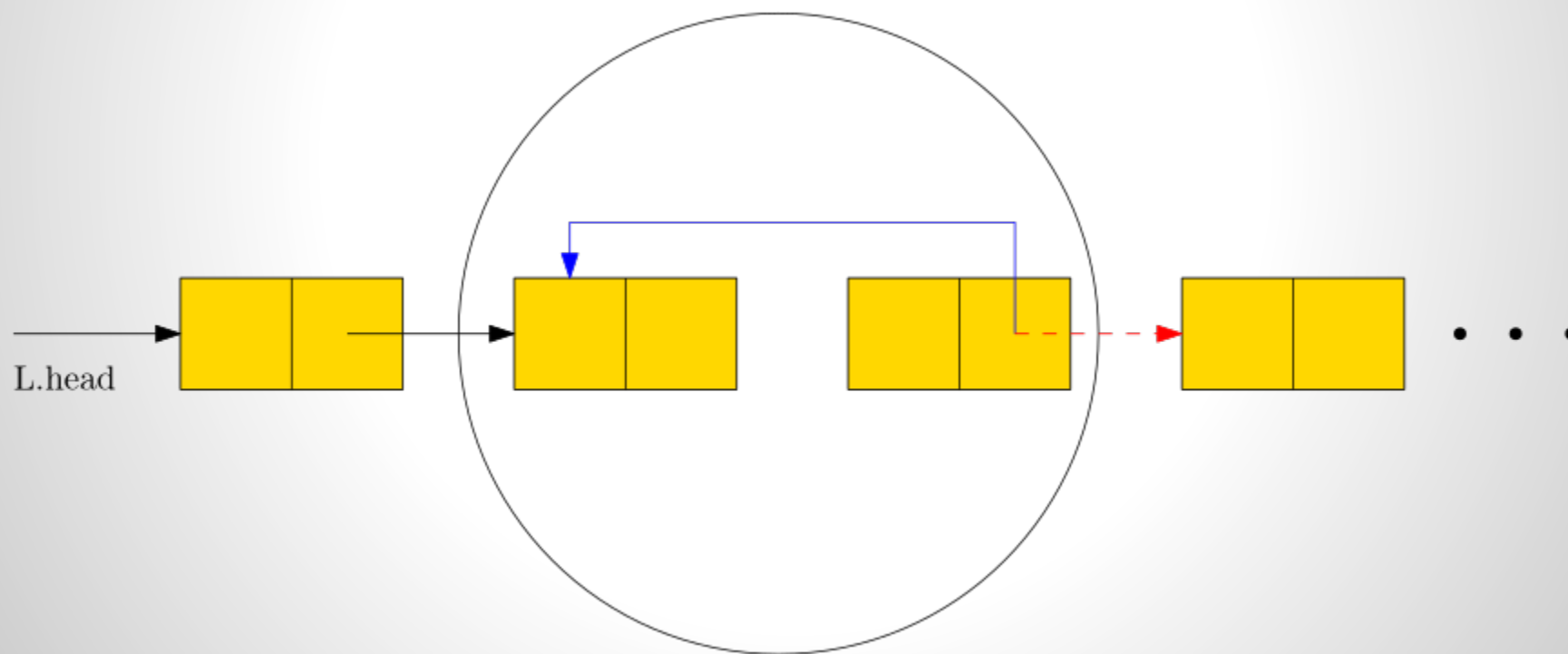
ایده

- از ابتدا به ازای هر دو عنصر متوالی جهت لیست را جابه‌جا می‌کنیم.

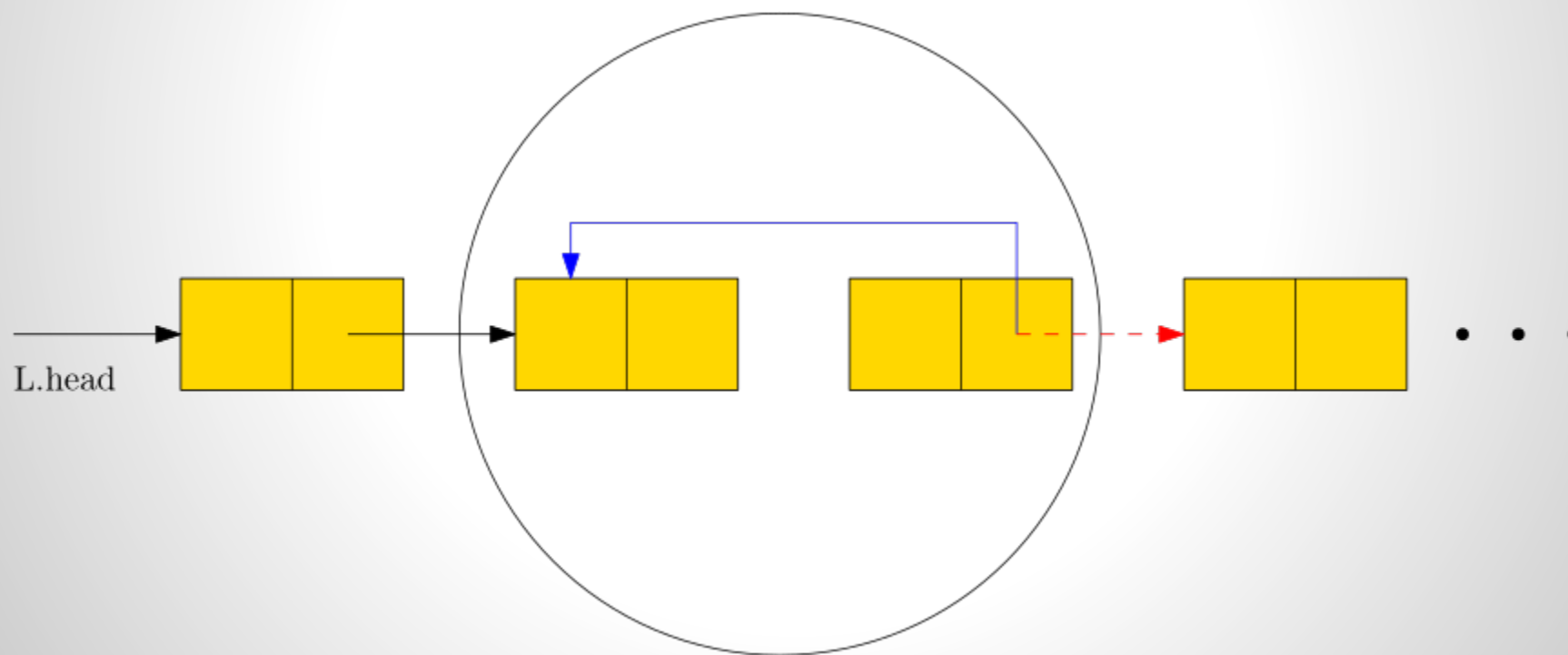
ایده

- از ابتدا به ازای هر دو عنصر متوالی جهت لیست را جابه‌جا می‌کنیم.

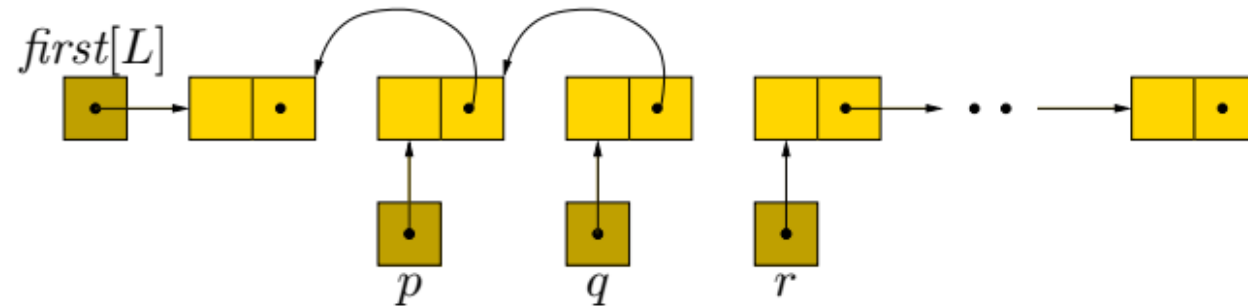

ایده

- همیشه به حالات مرزی توجه کنید

وارون کردن یک لیست به صورت غیر بازگشتی

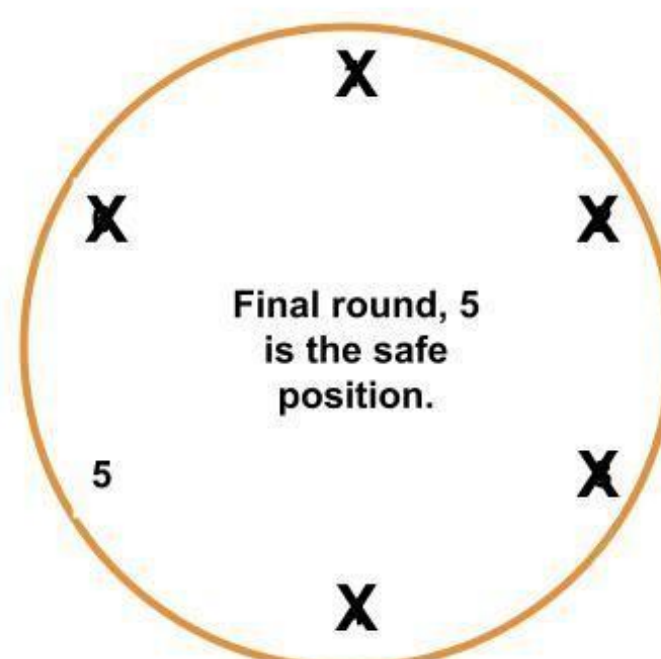
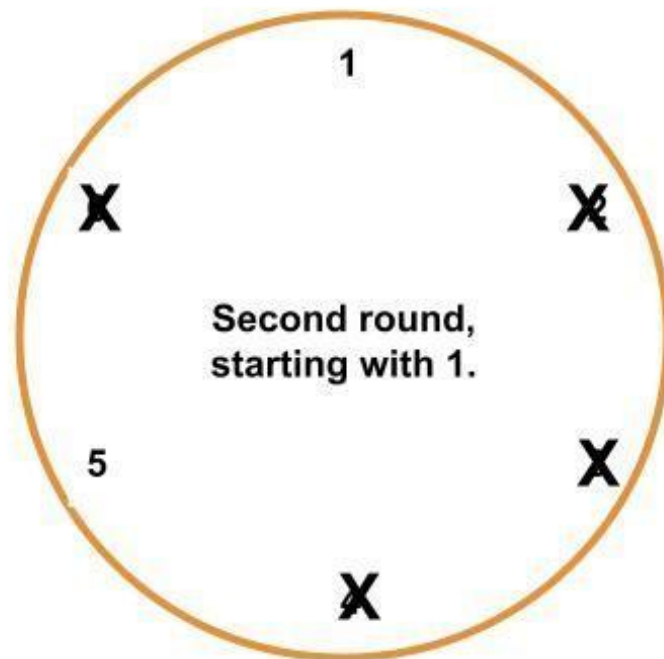
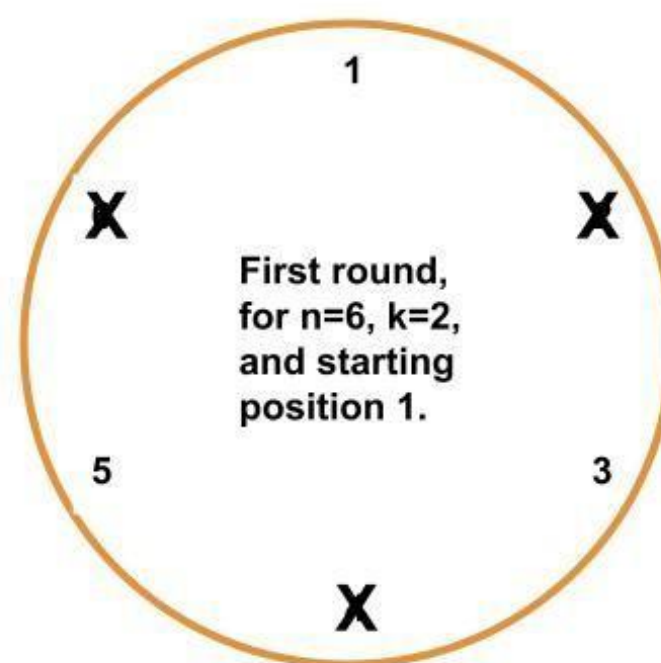
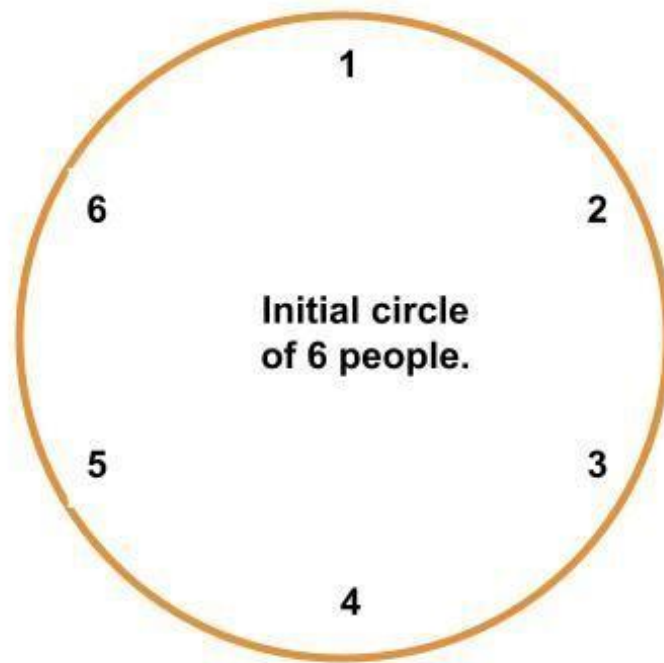
NR-REVERSE (L)

```

1  if SIZE( $L$ )  $\leq$  1
2    then return  $first[L]$ 
3   $p \leftarrow$  null
4   $q \leftarrow$  FIRST( $L$ )
5   $r \leftarrow next[q]$ 
6  while  $r \neq$  null
7    do  $next[q] \leftarrow p$ 
8       $p \leftarrow q$ 
9       $q \leftarrow r$ 
10      $r \leftarrow next[r]$ 
11   $next[q] \leftarrow p$ 
12  return  $q$ 
    
```

مسئله ژوزفوس (Josephus)

- تعداد n نفر دور یه میز نشسته‌اند. از نفر اول به صورت ساعت‌گرد شروع می‌کنیم.
- در هر مرحله شخصی که نوبت اوست، نفر بعدی را از بازی حذف می‌کند، سپس نوبت را به نفر بعدی می‌دهد.
- اگر این بازی تا جایی ادامه پیدا کند که فقط یک نفر بماند، شماره او چند است.

حل مسئله ژوزفوس

- روش اول: به صورت ترکیبیاتی (که به آن نمی پردازیم)

جواب این مسئله $J(n)$ به صورت ریاضی قابل محاسبه است و می‌توان جواب را از رابطه‌ی بازگشتی زیر به دست آورد.

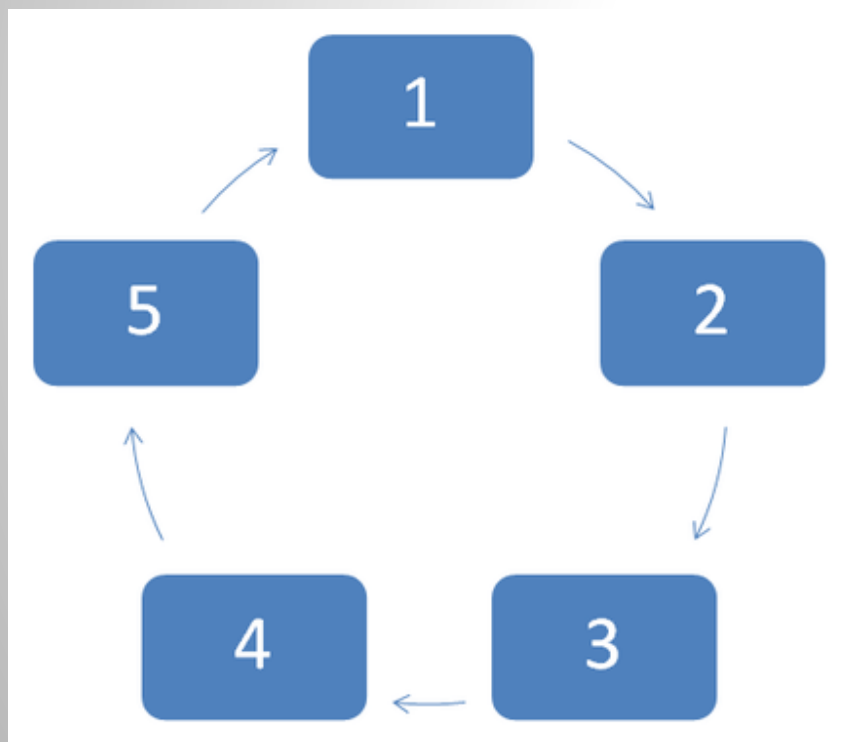
$$\begin{aligned} J(1) &= 1 \\ J(2n) &= 2J(n) - 1, \text{ for } n \geq 1, \\ J(2n+1) &= 2J(n) + 1 \text{ for } n \geq 1. \end{aligned}$$

اگر n را به صورت عدد دودویی بنویسیم و آن را یک بیت شیفت چپ دورانی دهیم $J(n)$ به دست می‌آید.

مثلاً برای $n = 100 = (1100100)_2$ ، جواب $J(n) = (100101)_2 = 73$ است.

حل مسئله ژوزفوس

- روش اول: به صورت ترکیبیاتی (که به آن نمی پردازیم)

- روش دوم: پیاده سازی توسط لیست حلقوی

- پیچیدگی زمانی: ؟

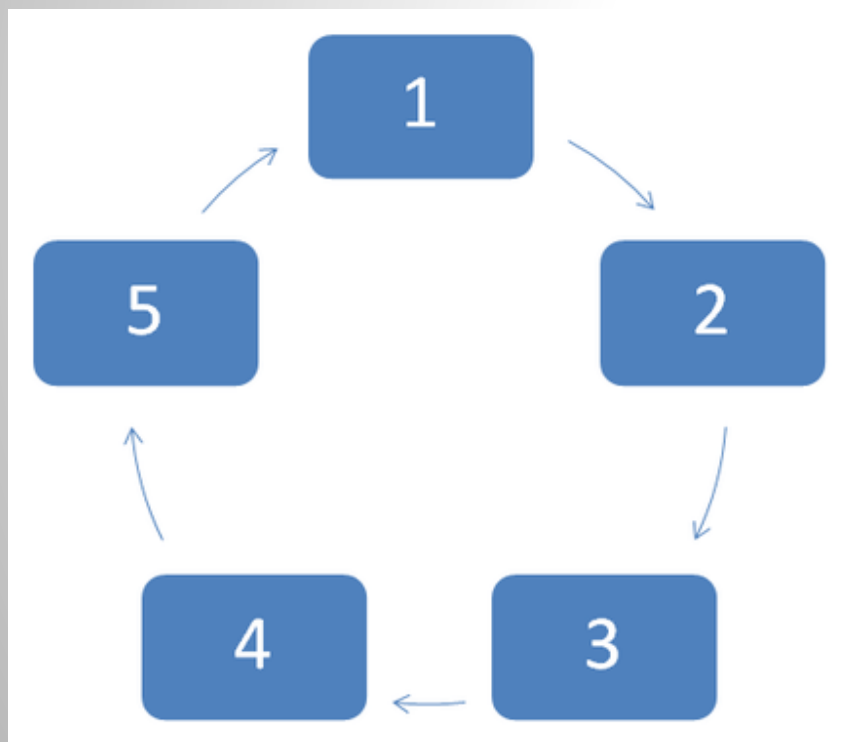
حل مسئله ژوزفوس

- روش اول: به صورت ترکیبیاتی (که به آن نمی پردازیم)

- روش دوم: پیاده سازی توسط لیست حلقوی

- پیچیدگی زمانی: $O(n)$

- چون در هر مرحله از محاسبه یک نفر حذف می شود

JOSEPHOUS (n)

▷ در ابتدا یک لیست پیوندی حلقوی با n گره ایجاد می‌کند

```

1  CREATE( $L$ )
2   $first[L] \leftarrow q \leftarrow \text{ALLOCATE-NODE}(1, \text{null})$ 
3   $p \leftarrow q$ 
4  for  $i \leftarrow 2$  to  $n$ 
5      do  $next[p] \leftarrow \text{ALLOCATE-NODE}(i, next[p])$ 
6           $p \leftarrow next[p]$ 
7   $next[p] \leftarrow q$ ;  $size[L] \leftarrow n$ 
    ▷ و حالا راه حل کُند مسئله‌ی ژوزفوس
8   $p \leftarrow \text{FIRST}(L)$ 
9  while  $next[p] \neq p$ 
10     do  $\text{DELETE-AFTER}(L, p)$ 
11          $p \leftarrow next[p]$ 
12  PRINT  $element[p]$ 
    
```

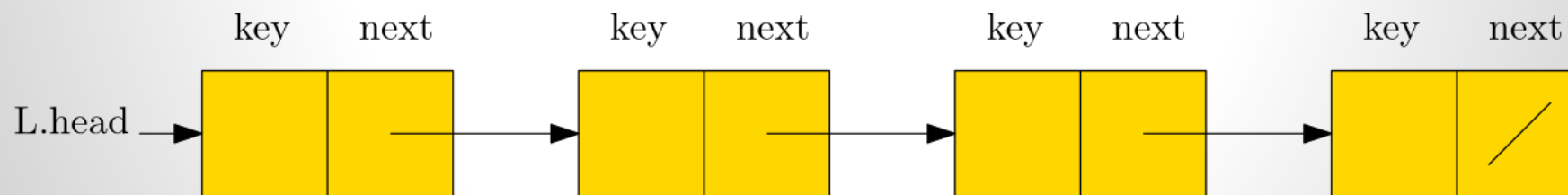
پیاده سازی لیست توسط آرایه

- تعریف لیست

تعریف (لیست)

هر عنصر از لیست دو مولفه دارد

1. کلید: که مقدار مورد نظر ما را در خود نگه می‌دارد
2. بعدی: که اشاره‌گری به عنصر بعدی لیست است

پیاده سازی لیست توسط آرایه

- تعریف لیست با یک آرایه $2 \times n$

Array Index	0	1	2		$n - 2$	$n - 1$
key				• • •		
next						

پیاده سازی لیست توسط آرایه

- تعریف لیست با یک آرایه $2 \times n$

- اعمال بر روی لیست

اعمالی که بر روی لیست‌ها انجام می‌دهیم

- $Create - List(L)$ ایجاد یک لیست تهی :
- $Size(L)$ را برمی‌گرداند L تعداد عناصر لیست :
- $First(L)$ را برمی‌گرداند L عنصر اول :
- $is Empty(L)$ مشخص می‌کند که آیا لیست خالی است یا خیر :
- $Insert - First(L, x)$ در ابتدای لیست x درج عنصری با کلید :
- $Insert - After(L, x, n)$ در لیست n پس از عنصر x درج عنصر : L
- $Delete - First(L)$ را حذف می‌کند L عنصر اول لیست :
- $Delete - After(L, n)$ حذف می‌کند L را از لیست n عنصر پس از عنصر :

اضافه کردن در لیست

- برای اضافه کردن یک عنصر جدید به آرایه به کجای لیست اضافه کنیم؟

اضافه کردن در لیست

- اگر همیشه به انتهای آرایه اضافه کنیم؟

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
key	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>	<i>h</i>	<i>i</i>	<i>j</i>
next	1	2	3	4	5	6	7	8	9	/

اضافه کردن در لیست

- اگر چندین بار عمل درج و حذف رخ دهد.

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
key	<i>a</i>			<i>d</i>		<i>f</i>				<i>j</i>
next	3			5		9				/

اضافه کردن در لیست

- حال برای اضافه کردن یک عنصر جدید به آرایه به کجای لیست اضافه کنیم؟

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
key	<i>a</i>			<i>d</i>		<i>f</i>				<i>j</i>
next	3			5		9				/

- هزینه ؟

اضافه کردن در لیست

- حال برای اضافه کردن یک عنصر جدید به آرایه به کجای لیست اضافه کنیم؟

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
key	<i>a</i>			<i>d</i>		<i>f</i>				<i>j</i>
next	3			5		9				/

- هزینه $O(n)$

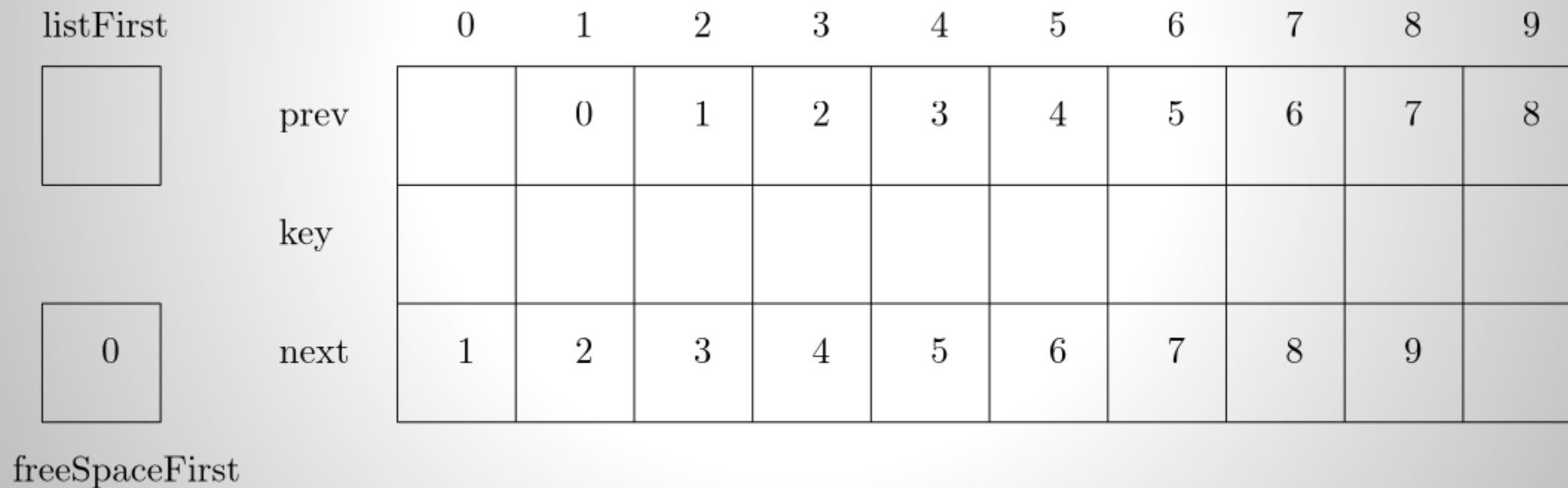
اضافه کردن در لیست

- راه حل: نگه داشتن عناصر خالی در یک لیست

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
key	<i>a</i>			<i>d</i>		<i>f</i>				<i>j</i>
next	3			5		9				/

اضافه کردن در لیست

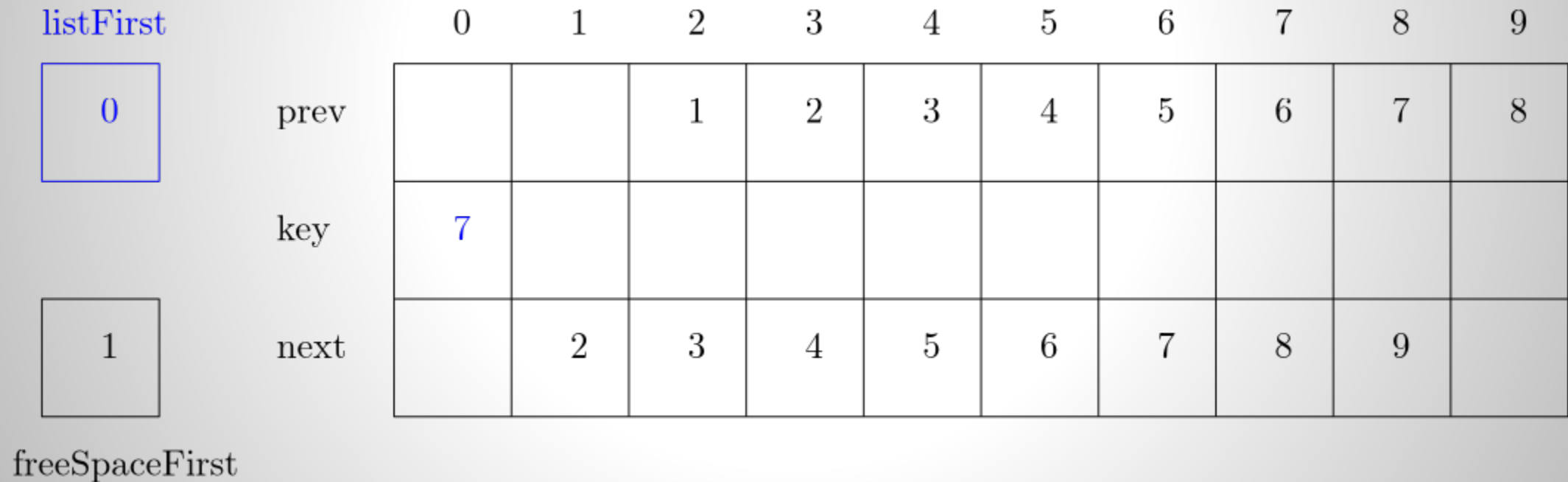
- راه حل: نگه داشتن خانه‌های خالی در یک لیست دو طرفه

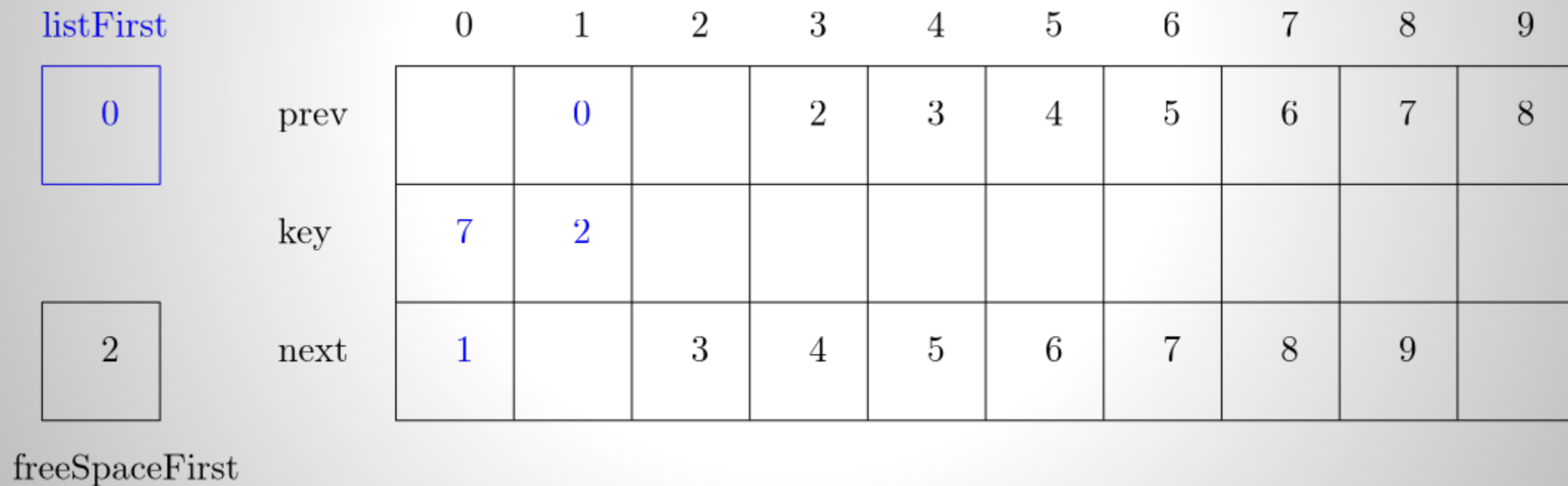
اضافه کردن در لیست

- اضافه کردن عنصر ۷

اضافه کردن در لیست

- ## • اضافه کردن عنصر ۲

اضافه کردن در لیست

- ## • حذف کردن عنصر ۷

listFirst

1

prev

key

next

freeSpaceFirst

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
		0	2	3	4	5	6	7	8
	2								
2		3	4	5	6	7	8	9	

عمل درج در لیست

- هر بار عمل درج در لیست انجام می‌دهیم، باید عمل حذف از ابتدای لیست فضای خالی انجام دهیم.
- هر بار عمل حذف از لیست انجام می‌دهیم، باید آن را به ابتدای لیست فضای خالی اضافه کنیم.